

AU Aarhus/Herning

HA 6. SEMESTER

ERHVERVSRET

Skriftlig re-eksamen den [X]. august 2017

Varighed: 3 timer

Alle hjælpemidler er tilladt

Vejledende vægtning:

Opgave 1: 20%

Opgave 2: 40%

Opgave 3: 40%

Den angivne vægtning er vejledende og har alene til formål at angive, hvordan eksaminanderne kan disponere eksamenstiden.

Opgave 1 (20%)

1.1 Kan CISG finde anvendelse i et løsørekøb, hvis den ene part ikke er hjemmehørende i et land, der har ratificeret konventionen?

Ja, hvis internationalt privatretlige lovvalgsregler udpeger loven i et land der har ratificeret CISG, jf. CISG artikel 1, stk. 1, litra b.

1.2 Kan et tilbud, der sendes per brev, tilbagekaldes, efter at brevet er afleveret i modtagerens brevkasse?

Ja, tilbuddet kan tilbagekaldes indtil eller samtidig med tilbuddet er kommet til modtagerens kundskab, jf. aftalelovens § 7. Hvilket sker efter det afleveres i modtagerens brevkasse.

1.3 Hvem bliver bundet af en aftale indgået via en fuldmagt?

Hovedmanden og tredjemanden. Fuldmagtshaveren handler i hovedmandens navn og for dennes regning, og vil derfor ikke blive bundet af den indgåede aftale.

1.4 Hvad er et simpelt gældsbrief?

En skriftlig erklæring, der hjemler en ensidig og ubetinget fordring på et pengebeløb.

Opgave 2 (40%)

Igennem flere år havde virksomhederne Festas og Easy Paper handlet sammen. Samhandlen gik ud på, at Festas leverede diverse maskiner til Easy Papers produktion, mens Easy Paper også solgte papir til Festas. Festas var et tysk selskab beliggende i Hamborg, og Easy Paper lå i Aabenraa.

Midt i juni 2017 skete der et nedbrud i én af de maskiner Festas havde solgt til Easy Paper. Ud over at maskinen gik i stykker og skulle repareres for et anseeligt beløb, forårsagede den også skader på en anden maskine i Easy Papers produktion såvel som på en medarbejder, der var i færd med at servicere den anden maskine. Der var ingen tvivl om, at skaderne var udløst af en mangel ved maskinen, da Festas havde glem at installere en automatisk afbryder, der ville have forhindret skaderne. Dette var Festas enig i.

Parterne havde ikke forhandlet en skriftlig aftale, så de var i tvivl om, hvordan skaderne skulle håndteres. Dog var de enige om, at skaderne ikke skulle påvirke deres gode forhold negativt, men situationen skulle alligevel behandles efter de rigtige regler. Af den grund kontaktede de en dansk advokat, og spurgte hende, efter hvilke regler de enkelte skader skulle behandles.

2.1 Hvad skal advokaten svare?

RETTEVEJLEDNING

Skaderne er sket i relation til købet af maskinen. Der er dermed tale om et løsørekøb. Da parterne er hjemmehørende i hver sit land, er der ydermere tale om et internationalt løsørekøb, og siden begge parterne er hjemmehørende i lande, der har ratificeret CISG, finder CISG anvendelse, jf. CISG artikel 1, stk. 1, litra a.

Skaden på selve maskinen såvel som beskadigelsen af den anden maskine er begge forhold omfattet af CISG. I forhold til skaderne på selve maskinen må det håndteres som en mangel under CISG artikel 35, mens skaderne på den anden maskine er omfattet af CISG, jf. artikel 5 modsætningsvist, og følgende må håndteres i henhold til artikel 74.

Personskaden er ikke omfattet af CISG, jf. artikel 5, hvorfor denne må behandles efter det lands lov (dansk eller tysk ret), der udpeges af internationalt privatretlige regler. Det er et plus, hvis det nævnes, at personskaden vil være omfattet af produktansvarsloven, såfremt dansk ret udpeges, mens at der næppe er materiel forskel på dansk og tysk ret på dette område, da de relevante regler i de respektive lande, udspringer af det EU-retlige produktansvarsdirektiv.

***

Situationen med maskinen var ikke den eneste juridiske problemstilling parterne havde oplevet under deres samarbejde. Nogle år forinden havde de været i tvivl om, hvorvidt de kunne udligne et mellemværende. Sagen havde været den, at Festas havde 100.000 euro til gode hos Easy Paper. De 100.000 udgjorde betalingen for en maskine Festas havde leveret og installeret. Faktura for beløbet var blevet udstedt og beløbet var forfaldet til betaling den 1. maj det år.

Easy Paper ville dog gerne slippe for at betale det fulde beløb og kom i tanke om, at Festas skyldte dem 20.000 euro for en tidligere, særskilt transaktion, hvorfor Easy Paper skriftligt oplyste Festas, at de alene ville betale 80.000 euro som følge af modregning med de 20.000 euro de havde til gode.

Festas havde som udgangspunkt ikke noget imod Easy Papers ønske til indfrielse af fordringerne, og selskabet ville ikke for enhver pris modsætte sig modregningen. Festas var på den anden side ikke sikker på, at modregningen kunne lade sig gøre, at der alene var udstedt faktura for begge beløb (100.000 euro og 20.000) men ingen af beløbene var endnu forfaldne. Af den grund gik Festas først til sin interne advokat, som blev bedt om at redegøre for, om modregningsbetingelserne var opfyldt.

2.2 Hvad skal advokaten svare?

RETTEVEJLEDNING

De fleste af modregningsbetingelserne er opfyldt:

Der er tale om udjævnelige fordringer, idet begge fordringer er pengefordringer. Ligeledes er fordringerne gensidige, da debitor for hovedfordringer er kreditor for modfordringen og *vice versa*. Endeligt foreligger der ingen særlige hensyn, der taler imod modregning, som f.eks. sociale eller ansættelsesmæssige hensyn. Ej heller er fordringerne konnekse.

Modregningsadgangen må dog afvises af den grund, at fordringerne ikke er afviklingsmodne. Det kræves, at frigørelsestiden for hovedfordringen er indtrådt, mens modfordringen skal være forfalden.

I dette tilfælde er alene frigørelsestiden for begge fordringer indtrådt (det faktum at der er udstedt faktura for de respektive fordringer), hvorved hovedfordringen (de 20.000 euro) ikke er forfalden som påkrævet.

Opgave 3 (40%)

Den nu 52-årige Hardy Møller blev i 1985 færdiguddannet som cykelmekaniker. Den 4-årige lærlingeuddannelse gennemførte han hos Henry Hansen, som ejede den største cykelforretning med værksted i Aarhus, og Henry Hansen var tillige en legende inden for cykelsporten med adskillige Danmarksmesterskaber bag sig og en enkelt etapesejr i Tour de France i 1937.

Allerede i 1988 åbnede Hardy Møller egen cykelforretning i Silkeborg. Forretningen var en succes fra første dag. Hardy Møller tjente mange penge og brugte få.

I 1992 hørte han om de første moderne el-cykler, som var blevet udviklet i Schweiz. Han indkøbte 10 stk., som det tog godt 8 måneder at få solgt. Men selve teknikken interesserede Hardy Møller, og i 1994 besluttede han at bygge en mindre fabrik i Låsby med henblik på fremstilling af el-cykler. Fabrikken er senere udvidet adskillige gange, og pr. maj måned 2017 er der beskæftiget 277 medarbejdere på fabrikken.

Alt er dog ikke lutter idyl i foråret 2017, idet Hardy Møller løber ind i følgende 3 uheldige hændelser:

Hændelse 1: Hardy Møller havde i efteråret 2016 indgået aftale med Egon Olsen, som var ejer af Københavns største cykelforretning, om levering af 250 el-cykler ved hver måneds begyndelse. Vedrørende levering var det nærmere aftalt, at levering ”fandt sted CF Nørregade 44, København N primo måneden.”

Frem til maj 2017 er alt forløbet perfekt, men maj-leverancen støder ind i følgende problem: Hardy Møller overgiver den 3. maj 250 el-cykler til DSB-Gods i Aarhus. Da cyklerne den 7. maj når frem til Nørregade 44 i København, er 26 cykler stærkt beskadiget, fordi en palle i samme godsvogn, som cyklerne var i, var væltet ned på de 26 cykler på grund af en hård rangering på Fredericia banegård.

Egon Olsen ringede straks til Hardy Møller og beklagede sig over, at 26 cykler var ubrugelige, og ønskede et forholdsmæssigt afslag og bad derfor Hardy Møller om at fremsende kreditnota på de 26 cykler. Dette protesterede Hardy Møller mod.

3.1 Du bedes begrundet redegøre for, om der kan gives Egon Olsen ret i dennes krav.

RETTEVEJLEDNING

Der er tale om et handelskøb, jf. Kbl. § 4 og et genuskøb, § 3, ligesom der er aftalt successiv levering, og at hver leverance skal leveres primo (fra den 1. til den 10. i måneden), § 68.

Vedrørende levering er det mellem parterne aftalt at benytte klausulen i Kbl. § 63, stk. 1, CF eller fragtfrit, og i henhold til Kbl. § 63, stk. 2 finder levering sted, når varen/cyklerne er overgivet til første fremmede selvstændige fragtfører, som har til hensigt at fragte varen ud af pladsen, jf. reglen i Kbl. § 10.

Levering finder således sted, da Hardy Møller overgiver cyklerne primo maj til fragtføreren, DSB Gods Aarhus.

Varen beskadiges - 26 el-cykler ødelægges fuldstændigt - og ødelæggelsen skyldes en hændelig begivenhed, idet hverken sælger eller dennes folk eller køber eller dennes folk har skyld i det skete. Ødelæggelsen finder sted på Fredericia Banegård, altså efter at levering har fundet sted i Aarhus.

Risikoen for sådanne hændelige skader gik over på køber - Egon Olsen - fra leveringstidspunktet/på leveringsstedet, jf. Kbl. § 17, stk. 1.

Der kan således ikke gives Egon Møller ret i, at han skal have en dekort i købesummen.

Hændelse 2: Hardy Møllers 86-årige far, Ingemann Møller, har fået følgende problemer ”på nakken”. Hardy Møller beder dig give et bud på løsning.

Ingemann Møller brød sig ikke længere om sit kostbare ROLEX-ur og havde derfor averteret uret til salg i Silkeborg Avis den 17. maj. Allerede 18. maj rettede Bjarke Smitt henvendelse til Ingemann Møller, og parterne blev ret hurtigt enige om, at prisen for uret skulle være 155.000 kr., men Bjarke Smitt udbad sig betænkningstid i 3 dage, fordi han skulle have finansieret købet. Ingemann Møller var indforstået hermed, men tilføjede dog, at han forbeholdt sig ret til sælge uret til anden side, hvis en køber skulle dukke op de følgende 3 dage.

Den 19. maj fik Ingemann Møller besøg af sit barnebarn, den 17-årige Niclas Møller, som i øvrigt var i lære som ekspedient i faderens cykelforretning i Silkeborg - den som åbnede i 1988.

Niclas Møller hørte om ROLEX-uret og foreslog bedstefaderen, at han (Niclas) skulle forsøge at sælge uret. Bedstefaderen gav straks Niclas fuldmagt til at sælge uret for ikke under 155.000 kr.

Den 20. maj om morgenen kl. 8.30 modtager Ingemann Møller mail fra Bjarke Smitt om, at denne accepterer aftalen. Ingemann Møller ser denne mail, men læser den ikke, fordi han har den tradition hver lørdag formiddag, at han skal hen på BODEGA HØNEN og drikke en enkelt øl med de gamle gutter.

Da den yngste blandt de gamle gutter, 67-årige Søren Agger, hører om Ingemann Møllers ønske om salg af uret, byder han straks 160.000 for uret, som han ved Ingemann har haft siden 1964. Inden klokken 11 den 20. maj er handlen en realitet.

Ingemann fortæller Søren Agger, at Ingemanns barnebarn Niclas Møller har fuldmagt til at sælge uret. De mener begge, at denne fuldmagt skal tilbagekaldes hurtigst muligt, og Ingemann ringer derfor klokken ca. 11.10 til cykelforretningen for at tale med Niclas. Niclas er ikke til stede, men Ingemann sætter forretningsbestyreren, Preben Vutborg, ind i situationen og beder ham om at give Niclas besked på, at fuldmagten er tilbagekaldt.

Klokken 12.30 kommer Niclas tilbage til cykelforretningen og fortæller glædestrålende, at han kl. 12.00 har solgt bedstefars ur for 165.000 til Willy Sørensen. Preben Vutborg bringer straks Niclas ned ”på jorden”, da han fortæller, at bedstefar selv har solgt uret til Søren Agger, godt nok ”kun” for 160.000 kr.

3.2 Du skal begrundet tage stilling til, hvorledes de 3 urkøbere er stillet, når det lægges til grund, at uret stadig er i Ingemann Møllers besiddelse.

RETTEVEJLEDNING

Ifølge Aftl. § 1 og 7 er tilbud og svar på tilbud bindende for afgiveren, når det er kommet til kundskab, dog at Aftl. §§ 2 til 9a ikke kommer til anvendelse, hvis andet følger af aftalen/tilbuddet.

Aftl. § 3, stk. 2 siger, at mundtlige tilbud skal accepteres straks, medmindre andet aftalens. Det er netop det, som sker i denne opgave, at Ingemann Møller accepterer, at Bjarke Smitt ikke behøver at acceptere straks, men må vente med sin accept, dog forbeholder Ingemann Møller sig ret til at sælge uret til anden side i perioden.

Bjarke Smitts accept kommer frem den 20. maj kl. 8.30. En accept er et påbud, som binder modtageren/tilbudsgiveren fra det øjeblik den kommer frem, jf. § 2. Aftalen mellem Ingemann Møller og Bjarke Smitt kommer således i stand kl. 8.30. Havde Ingemann Møller været af den forsigtige type, idet han jo også vidste, at mailen var afsendt af Bjarke Smitt, ville han have læst mailen forinden han tog ud at handle og sælge uret til Søren Agger.

Klokken 11 indgår Ingemann aftale med Søren Agger om køb af uret. Da uret fortsat er i Ingemanns besiddelse, vil det være tidsprioriteten som afgør, hvem der p.t. har ret til uret. Det vil jf. denne regel være Bjarke Smitt som har retten i kraft af tidsprioriteten forud for Søren Agger. Søren Agger vil derimod kunne gøre vanhjemmelsansvar gældende mod Ingemann Møller, jf. Kbl. § 59.

Barnebarnet, Niclas Møller, som er umyndig, kan godt påtage sig hvervet som fuldmægtig (se lærebog side 169), idet han i den rolle ikke forpligter sig selv, men bedstefaderen Ingemann Møller.

Den fuldmagt Niclas Møller har fået må betegnes som en fuldmagt uden særlig tilværelse, Aftl. § 18. En sådan fuldmagt ophører med at være virksom, når tilbagekaldelsen af fuldmagten er kommet frem. Tilbagekaldelsen kommer frem, da forretningsbestyreren får tilbagekaldelsen, altså bliver tilbagekaldelsen virksom kl. 11.10. Niclas Møller indgår aftale kl. 12.00 altså efter at fuldmagten har været uvirksom i næsten en time. Køberen Willy Sørensen kan således ikke støtte ret på den indgåede aftale, idet Niclas har handlet uden fuldmagt, jf. Aftl. § 11, stk. 2.

Det skal undersøges, om Willy Sørensen kan benytte Aftl. § 25, som udtaler, at en fuldmægtig indestår for, at han har fornøden fuldmagt. Dette erstatningsansvar er i kontrakt og desuden objektivt. Desværre for Willy Sørensen kan en umyndig ikke pålægges et objektivt ansvar i kontraktsforhold.

Slutresultatet bliver altså, at Bjarke Smitt er rette ejer af uret.

Hændelse 3: Hardy Møllers kone, Yvonne Møller, havde ønsket skilsmisse i marts måned 2017. Allerede i begyndelsen af maj måned var skilsmissen gennemført. I slutningen af maj måned fortæller ægtefællernes fællesdatter, Dorrit Møller, at hun har en mistanke i forbindelse med det dameur - et Rolex Oyster Perpetual Date fra 1953 (værdisat til ca. 100.000 kr.) - som Dorrit havde fået i april måned 2016 af sin farmor i konfirmationsgave med den klausul, at uret skulle opbevares hos faderen, indtil Dorrit blev myndig. Mistanken går på, at moderen, Yvonne Møller, engang i det tidlige forår 2017 havde tilegnet sig uret i faderens gemmer og solgt det.

En hurtig undersøgelse viste, at Yvonne Møller havde taget uret og solgt det den 29. maj for 90.000 kr. til Fabricius Melchior, som var indehaver af Jyllands største forretning, som handler med vintage-ure. Yvonne Møller havde oplyst, at hun ejede uret, og havde også fortalt urets historie helt tilbage til 1953.

I forbindelse med skilsmissen havde Hardy Møller fået forældreretten over Dorrit og krævede nu som værge for Dorrit, at Fabricius Melchior leverede uret tilbage til Dorrit.

3.3 Giv en begrundet redegørelse for, hvorvidt der kan gives Hardy Møller ret i det fremsatte krav.

RETTEVEJLEDNING

Farmoderens konfirmationsgave til Dorrits konfirmation i april 2016 er ikke givet til fri rådighed, jf. Værgemålslovens § 42, men skal forvaltes af Dorrits fader som værge.

Der er intet i opgaven, som antyder, at Hardy Møller som værge har tilsidesat sine pligter, uret må således have været opbevaret forsvarligt.

Uret stjæles af moderen Yvonne Møller, og jf. vindikationsreglen i D.L. 6.-17.-5. kan værgen Hardy Møller kræve uret tilbageleveret fra Fabricius Melchior. Melchior kan herefter, jf. Kbl. § 59 om vanhjemmel gøre ansvar gældende mod Yvonne Møller.